

Delårsbokslut 2025

Socialnämnden

Dokumenttyp: Redovisande dokument, bokslut

Beslutande instans: Socialnämnden

Datum för beslut: 2025-09-16, § xx

Diarienummer: 2025.127 SN

Innehåll

Verksamhet.....	1
Ekonomi.....	3
Drift	3
Investeringar	6
Personaluppföljning	7
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning	7
Arbetsmiljö.....	7
Sjukfrånvaro	8
Uppföljning av internkontroll	9

Verksamhet

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri samt integration och arbetsmarknadsverksamhet. Inom dessa områden ger socialnämnden insatser till barn, unga, vuxna samt familjer. Nämnden arbetar med myndighetsutövning som styrs av flera lagar – exempelvis socialtjänstlag (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Under 2025 har nämnden genomfört ett omfattande arbete för att förbereda sig inför den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli. Lagen syftar till att göra socialtjänsten mer tillgänglig och förebyggande, vilket ger kommunen en möjlighet att förbättra insatserna för invånarna och skapa en mer effektiv och kunskapsbaserad socialtjänst. Den nya lagen ställer krav på att socialtjänsten ska kunna nå invånarna tidigt, innan problemen hinner växa sig stora. Detta har lett till ett omställningsarbete för att säkerställa att verksamheten är i linje med lagens intentioner. Arbetet har inkluderat en kartläggning av målgrupper och deras behov samt anpassning av arbetsprocesser för att skapa mer långsiktigt hållbara och kostnadseffektiva insatser. Socialnämnden har också fokuserat på att kvalitetssäkra och vidareutveckla arbetssätt för att kunna ge rätt insats i rätt tid, vilket innebär att nämnden aktivt arbetar för att förebygga problem.

Samtidigt har nämnden arbetat med att verkställa åtgärdsplanen från 2024 (SN 2024-09-17, §42) för att hantera ett strukturellt underskott och ett fortsatt högt volymtryck på verksamheten. Tillsammans har det inneburit betydande utmaningar för nämnden. Arbetet med handlingsplanen har dock varit framgångsrikt och även om det finns ett ackumulerat underskott för perioden härrör det sig till inledningen av året. Per augusti understiger kostnaderna den budgeterade nivån på månadsbasis. Delar av handlingsplanen som ett gemensamt team med barn- och ungdomspsykiatri och placeringskoordinering startar upp i september och väntas ge ytterligare effekt.

Nämnden har under året fortsatt arbetet med utveckling och implementering av Alingsåsmodellen Framsteget. Modellen bygger på kombinerade och parallella insatser och strävar efter att hjälpa fler alingsåsare att nå självständighet och förbättra sin livssituation. Framsteget fokuserar på att erbjuda flexibla och individanpassade insatser som är skräddarsydda efter varje persons behov och förutsättningar. Genom samarbete med lokala företag och civilsamhället skapas praktikplatser och arbetsmöjligheter som gör det möjligt för alingsåsare att komma in på arbetsmarknaden. Detta arbete är avgörande för att minska beroendet av ekonomiskt bistånd och för att främja en hållbar och självförsörjande livsstil.

Arbetet har delvis varit mycket framgångsrikt. En snabbare genomströmningstakt har uppnåtts, antalet hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar inte i samma takt, och betydligt fler alingsåsare får arbetsmarknadsinsatser. Dock har en stor del av dessa framsteg motverkats av ett ökat inflöde, vilket till stor del drivs av den rådande lågkonjunkturen och kostnaderna har fortsatt att öka i en förhållandevis snabb takt. Det är en utveckling som även sker nationellt.

Vidare har nämnden arbetat för att stärka samarbetet med andra aktörer, såsom vården, skolan, polisen och civilsamhället. Under året har samverkan förstärkts och utvecklats inom flera områden för att säkerställa att alingsåsare får ett samordnat och individanpassat stöd. Genom att arbeta tillsammans kan nämnden skapa en mer hållbar och effektiv socialtjänst som bättre kan främja alingsåsarnas ekonomiska och sociala trygghet, jämlika och jämställda levnadsvillkor, och aktiva deltagande i samhällslivet.

Inför året pekades tre målområden ut i budgeten som har genomsyrat arbetet, och fokus har legat på att prioritera flexibla och effektiva insatser i egen regi, individanpassa arbetsmetoder för att öka effektfullheten, samt intensifiera arbetet mot välfärdsbrottslighet och öka graden av självförsörjning bland alingsåsare. Under året har volymerna av köpta insatser minskat till förmån av hemmaplanslösningar, nämnden har infört kontroller för att upptäcka misstänkt välfärdsbrottslighet och är i uppstarten av anslutande av PRIIS, ett gemensamt utförarregister inom Göteborgsregionen (GR) med omfattande kontroller av externa utförare. Även om antalet biståndsmottagare ökar har nämndes arbete med Alingsåsmodellen Framsteget gett goda resultat och kraftigt begränsat den negativa utvecklingen.

Trots de utmaningar som kvarstår, är förutsättningarna för att möta alingsåsarnas behov enligt intentionerna av den nya socialtjänstlagen goda. Genom satsningen på Alingsåsmodellen Framsteget och det framgångsrika verkställandet av handlingsplanen har nämnden lagt en stabil grund för framtiden. Utsikterna för 2026 ser bra ut, med en fortsatt strävan att skapa en än mer effektiv och förebyggande socialtjänst. Nämnden är fast besluten att arbeta för att säkerställa att alla alingsåsare får det stöd de behöver för att nå självständighet och förbättra sin livssituation, vilket i sin tur kommer att bidra till en mer hållbar och inkluderande kommun.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avv. prognos/budget 2025	Delårsbokslut 2025	Delårsbokslut 2024	Diff. utfall 2024/2025
Verksamhetens intäkter	32 336	35 336	3 000	24 163	20 995	3 168
Personalkostnader	-161 198	-160 198	1 000	-104 796	-100 092	-4 704
Lokalhyror	-17 111	-17 111	0	-11 873	-11 845	-28
Köp av tjänster	-63 743	-67 743	-4 000	-47 377	-52 021	4 645
Övriga kostnader	-46 587	-49 587	-2 000	-30 953	-27 036	-3 918
Verksamhetens kostnader	-288 639	-294 639	-6 000	-194 999	-190 994	-4 005
Verksamhetens nettokostnader	-256 303	-259 303	-3 000	-170 868	-169 998	-838
Kommunbidrag	256 303	256 303	0	170 868	163 388	7 481
Finansnetto	0	-1	0	-1	-2	1
Årets resultat	0	-3 000	-3 000	32	-6 612	6 644

Inledande sammanfattning

Socialnämndens resultat för bokslutsperioden uppgår till 0,0 mnkr vilket är ett något sämre utfall än vad som kunnat förväntas utifrån tidigare prognoser. Den upplupna semesterlöneskulden uppgår till 3,1 mnkr. Det prognosticerade resultatet för året uppgår till -3,0 mnkr och inkluderar att underskottet från köpt vård och ekonomiskt bistånd inte kommer kunna hämtas hem i tillräckligt stor utsträckning och att den förvaltningscentrala bufferten är intecknad.

Nettokostnadsutvecklingen uppgår endast till 0,5 procent och resultatförbättringen till 6,6 mnkr jämfört med föregående år. Utifrån det kostnadsläge nämnden gick in i 2025 indikerar detta att nämndens ekonomi har återhämtat sig och är i god balans på överläge, även om det är en negativ prognos för räkenskapsåret 2025.

Prognos och utfall kan påverkas av att förvaltningscheferna för socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen har kommit överens om att dela kostnader för ärenden som faller inom gråzonen mellan nämndernas ansvarsområden i avvaktan på en fördjupad analys och utredning av nuvarande gränsdragning. Denna överenskommelse är dock inte inkluderad i

den aktuella prognosen eller i utfallet, vilket innebär att dess potentiella effekter ännu inte har beaktats i den ekonomiska redovisningen.

Utfall, prognos och prognosförändring

Under 2024 backade Socialnämnden med -9,8 mnkr, och trots att en handlingsplan antogs och verkställdes, gick nämnden in i 2025 med ett för högt kostnadsläge, främst drivet av höga kostnader inom köpt vård och ekonomiskt bistånd.

Under våren och sommaren har kostnaderna och resultatavvikelsen successivt minskat. Detta har följt den förväntade utvecklingen enligt tidigare prognoser, men inte tillräckligt snabbt, vilket begränsar möjligheten att hämta hem det initialt uppkomna underskottet. Detta beror till stor del på att kostnadsutvecklingen inom ekonomiskt bistånd inte har brutits, trots effekterna av arbetet inom Alingsåsmodellen Framsteget. Dessutom har volymerna inom konsulentstödda familjehem och enhetskostnaderna inom HVB på avdelningen unga fortsatt att vara höga, vilket ytterligare påverkar möjligheten att återhämta det tidigare underskottet. Effekten av handlingsplanen (SN 2024-09-17, §42) på kostnaderna för köpt vård har dock varit betydande, och utfallet för köp av tjänster där köpt vård ingår är 4,6 mnkr lägre per augusti 2025 än motsvarande period föregående år.

Utfallet under perioden januari till augusti är uppgår till 0,0 mnkr, i resultatet ingår dock en upplupen semesterlöneskuld till de anställda om 3,1 mnkr. *Intäkterna* är något högre än budgeterat och förväntas avvika positivt i slutet av året. Under året har ett antal statsbidrag utlysts och rekviderats. Dessa bidrag syftar till att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst, det vill säga införandet av den nya socialtjänstlagen, ett statsbidrag för att förebygga och motverka brottslighet samt ett statsbidrag för att subventionera placeringar bland barn och unga. Även om delar av dessa statsbidrag riktas mot satsningar som medför kostnader, är målet att de ska leda till mer kostnadseffektiva och kvalitativa processer på sikt. Dessutom finansierar vissa av statsbidragen riktad förebyggande verksamhet, vilket tidigare bidragit till underskottet men nu inte behöver avvecklas för att kortsiktigt minska kostnadsmassan. Kontogruppen består till största del av ersättning från Migrationsverket för integrationsverksamhet, hyresintäkter för lägenheter som hyrs ut i andra hand och statsbidrag.

Personalkostnaderna består av lönekostnader för medarbetare och arvoden till uppdragstagare. Arvodena har inledningsvis haft ett utfall i nivå med budget, men under våren och sommaren har ett antal familjehemsplaceringar avslutats, vilket har lett till att arvodesnivåerna har kommit ner till budgeterade nivåer. Lönekostnaderna har genererat ett överskott kopplat till vakanser, främst eftersom bemanningen av Framsteget har skett löpande under året. Prognosen för personalkostnader är en positiv avvikelse om 1,0 mnkr eller knappt en procent av budgeterade kostnader.

Lokalhyror har ett utfall i nivå med budget och förväntas inte avvika i slutet av året.

Köp av tjänster inkluderar bland annat köpt vård och annan huvudverksamhet som utförs av annan huvudman samt tillfälligt inhyrd personal. Inledningsvis under året har volymerna för den köpta vården överstigit budgeterade nivåer. Genom de åtgärder som kopplats till handlingsplanen har kostnaderna minskat markant under året. Även om kostnaderna de senaste månaderna ligger i nivå med eller strax över budget, finns det ett ackumulerat

underskott från inledningen av året. Totalt förväntas kostnaderna avvika negativt med 4,0 mnkr eller sex procent jämfört med budget.

Övriga kostnader, som till 80 procent utgörs av ekonomiskt bistånd, har under perioden haft en negativ avvikelse. Volymerna är ungefär 9 procent högre än motsvarande period föregående år. Trots att det har funnits goda effekter av Alingsåsmodellen Framsteget, där upp emot 50 procent fler ärenden har avslutats jämfört med motsvarande period föregående år och 25 procent fler arbetsmarknadsinsatser har verkställts, har inflödet av ärenden varit 30 procent högre. Den nationella volymutvecklingen inom ekonomiskt bistånd har också varit betydande och drivits på av den rådande lågkonjunkturen samt det utmanande samhällsekonomiska läget.

Prognosen för året är att både ekonomiskt bistånd och kontogruppen kommer att avvika negativt mot budget. Den förvaltningscentrala bufferten, som uppgår till 1,5 procent av kommunbidraget, redovisas från 2025 i kontogruppen och är ianspråktagen. Den prognosticerade avvikelsen för hela kontogruppen uppgår till -2,0 mnkr eller fyra procent av budget.

Förvaltningscheferna för socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen har formulerat ett gemensamt uppdrag till organisationerna med syfte att analysera och utreda hur kommunens gemensamma arbete med funktionshindergruppen kan bli så effektivt som möjligt både ur ett brukarperspektiv och ett kommunekonomiskt perspektiv. Under tiden som utredningen pågår kommer kostnaderna för ärenden som faller inom gråzonen att delas mellan förvaltningarna. Detta är inte med i utfall eller prognos, men kan få en viss retroaktiv effekt och påverkan på årets prognos och resultat.

Den samlade prognosen för året är -3,0 mnkr eller drygt en procent av kommunbidraget. Per augusti bedöms nämndens ekonomi ha återhämtat sig och är i god balans, dock kvarstår ett ackumulerat underskott från inledningen av året vilket nämnden bedöms ha begränsade möjligheter att hämta in under resterande del av året.

Jämförelse mellan åren

Nettokostnadsutvecklingen per 31 augusti 2025 uppgår till endast 0,5 procent jämfört med motsvarande period föregående år samtidigt som kommunbidraget har ökat med 4,6 procent. Motsvarande siffror i delårsbokslutet 2024 var 16,4 respektive 9,4 procent. Detta har resulterat i en resultatförbättring om 6,6 mnkr.

De främsta förklaringarna till den gynnsamma utvecklingen är verkställandet av handlingsplanen som antogs i samband med delårsbokslutet 2024, nya statsbidrag kopplade till införandet av den nya socialtjänstlagen samt arbetet inom ramen för Alingsåsmodellen Framsteget. Trots ett betydligt högre inflöde av ekonomiskt bistånd under 2025 har den negativa utvecklingen kraftigt begränsats av ett markant högre utflöde, vilket delvis beror på nya arbetsmarknadsinsatser och att betydligt fler alingsåsare har fått tillgång till dessa insatser.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avv. prognos/budget 2025	Delårsboks slut 2025	Delårsboks slut 2024	Diff. utfall 2024/2025
Expansionsinvestering	0	0	0	0	0	0
-						
Imageinvestering	0	0	0	0	0	0
-						
Reinvestering	700	700	0	496	398	-98
Inventarier	400	500	-100	425	308	-118
IT-utrustning	300	200	100	70	90	20
Anpassningsinvestering	100	100	0	0	55	55
Lokalanpassning i annans fastighet	100	100	0	0	55	55
Totala utgifter	800	0	0	496	453	-43

Per augusti månad har nämnden använt 0,5 miljoner kronor av det avsatta investeringsutrymmet. Prognosen för det kommande året visar att det ligger i linje med den fastställda budgeten. Utfallet per augusti är helt i linje med motsvarande period föregående år och behoven har varit motsvarande.

Även om nämnden i ett kommunperspektiv har förhållandevis små investeringsbehov och -volymmer är det viktigt att notera att nämnden kontinuerligt kommer att behöva återinvestera i både inventarier och IT-utrustning för att säkerställa en modern och effektiv arbetsmiljö. Planerna och prognosen för året inkluderar en uppgradering av skalskyddet och andra säkerhetsfunktioner i förvaltningskontoret. Dessa åtgärder är nödvändiga för att skydda alla som vistas i huset samt säkerställa en trygg och arbetsmiljö för alla anställda.

Genom att genomföra planerade investeringar bidrar det till en mer säker och funktionell arbetsplats som möter framtidens krav.

Personaluppföljning

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Trots vissa rekryteringsutmaningar avseende myndighetsutövande personal har de tjänster som utannonserats kunnat tillsättas. Den höga personalomsättningen inom utredartjänster för barn och unga, som har pågått under de senaste åren, har stannat av, och det har blivit möjligt att rekrytera mer erfaren personal i högre utsträckning. En ny utmaning som har uppstått är den ökade personalomsättningen bland chefer, vilket har gjort det svårare att attrahera erfarna ledare till förvaltningen. En analys av detta har påbörjats.

Arbetet med att stärka rekryteringen fortsätter genom en marknadsföringsplan som fokuserar på att identifiera svårrekryterade grupper och att finna rätt kanaler för att nå ut. Förvaltningen får stöd av kommunikationsenheten och rekryteringsenheten på kommunledningskontoret i detta arbete.

Ytterligare satsningar inom förvaltningen för att behålla personal har inkluderat anställning av seniora utredningshandläggare inom myndighetsutövning för barn och unga, utbildningsinsatser kopplade till den nya socialtjänstlagen samt trivseldagar. Den övergripande aktivitetsplanen kopplad till kompetensförsörjning kommer att ses över och revideras under hösten.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljömålet för 2025 är "*att Socialnämnden arbetar aktivt för att utveckla arbetssätt som minskar arbetsbelastningen*". Målet är sprunget ur pulsmättningsresultatet som likt kommunen i stort har sett en ökad upplevelse av arbetsbelastning hos medarbetarna. Sett till resultaten av årets två mätningar bekräftas bilden fortsatt genom att det är just arbetsbelastning som medarbetarna själva tycker är viktigast att fokusera på framåt. Utöver det är pulsmättningsresultatet fortsatt positivt på förvaltningsnivå, där vi ser att samtliga värden ligger på tre och uppåt på en skala mellan ett och fyra.

Satsningen på utvecklande medarbetarskap fortsätter, och den andra av tre workshops har genomförts i stora delar av förvaltningen. Dessutom har en utbildning om hot och våld genomförts, då detta identifierats som en av de stora arbetsmiljöfrågorna inom socialtjänsten.

Inom de myndighetsutövande utredningsenheterna på avdelning unga som de senaste åren har haft förhållandevis hög arbetsbelastning och personalomsättning, har fler utredartjänster tillsatts. Ett fassystem har också införts där tre utredningsgrupper roterar genom utredningens tre faser över en sexveckorsperiod. Detta har resulterat i en jämnare och upplevt lägre arbetsbelastning samt högre förutsägbarhet för medarbetarna.

Ambitionen är att genom dessa insatser skapa en mer hållbar och positiv arbetsmiljö för alla medarbetare inom förvaltningen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro*	2025	2024	Differens
Kvinnor	6,7%	5,7%	1,0%
Män	8,0%	9,0%	-1,0%
<29 år	1,7%	1,8%	-0,1%
30-49 år	8,6%	8,1%	0,5%
50 år>	6,5%	5,2%	1,3%
Dag 1-14	2,2%	2,3%	-0,1%
Dag 15-59	0,9%	0,5%	0,4%
Dag 59>	3,8%	3,6%	0,2%
Total sjukfrånvaro	7,0%	6,4%	0,6%

* Per 31 juli

Sett till den totala sjukfrånvaron har en mindre ökning om 0,6 procent skett. Det är färre men en större andel män som har varit sjuka, i förhållande till föregående år har den dock minskat något kvinnors sjukfrånvaro har ökat. Det är fortsatt åldersspannet 30 till 49 år som står för majoriteten av sjukfrånvaron och det är den långa sjukfrånvaron som utmanar förvaltningen mest. I samband med pandemin och de efterföljande åren minskade sjukfrånvaron snabbt, trots att sjukfrånvaron ökar något 2025 jämfört med tidigare år är det inte oroväckande siffror jämfört med utfall tidigare år.

Förvaltningen har för närvarande 21 aktiva rehabiliteringsärenden, vilket är tre färre än motsvarande period förra året. Fördelningen mellan psykisk ohälsa och fysisk sjukdom är i likhet med tidigare år jämnt fördelat. Det är elva ärenden med medellång eller lång sjukfrånvaro. Dock ska noteras att denna sjukfrånvaro varierar i omfattning från 25 till 100 procent.

Uppföljning av internkontroll

Identifierad risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Uppföljning	Resultat	Bedömning	Åtgärd
Bristande kompetensförsörjning (rekryterings-svårigheter & kompetens-brist)	Kvalitet i verksamheten blir lidande, kan utmana möjligheten att uppnå målen i verksamheten, kan medföra ökande kostnader direkt och indirekt	12	Kontroll att kompetensförsörjningsstrategin efterlevs genom att följa upp att följande aktiviteter genomförs: ta emot praktikanter från Göteborgs universitet, att platsannonser publiceras i minst två kanaler och att trivseldag anordnas	Studenter har tagits emot enligt avtal med göteborgs universitet. Rekrytering avseende 29 tjänster har påbörjats, 21 arbetstillfällen har publicerats i andra kanaler, alla tjänster som bedömts som svårrekryterade har annonserats i fler kanaler. Trivseldag anordnades i juni. Sammantaget bedöms anmärkningen vara försumbar.		Kontrollen är genomförd utan anmärkning och inga ytterligare åtgärder kommer vidtas.
Organisatoriska mellanrum	Alingsåsare riskerar att inte få sina behov tillgodosedda samt en risk att nödvändig kompetens inte samordnas.	9	Kontroll att SAP och SIP genomförs. Stickprovskontroll i slumpmässigt utvalda ärenden	Uppföljning genom stickprovskontroll var inte en framkomlig väg för att bedöma att SAP och SIP genomförs, dock redovisas dessa i styrkort på avdelningsnivå och där överstiger resultatet gränsvärdena varpå bedömningen ändå är att risken har kontrollerats utan anmärkning.		Kontrollen är genomförd med försumbar anmärkning och inga ytterligare åtgärder kommer vidtas.
Till delar brister i ledning och styrning (lärande)	Oönskade resultat återupprepas	9	Kontroll att analyser och aktiviteter är dokumenterade på samtliga organisatoriska nivåer månatligen	Alla styrkort har följts upp månatligen och hanterats i uppföljning på förvaltningsnivå. I något enstaka fall har uppföljning på någon enhet varit försenad men sammantaget bedöms det vara en försumbar anmärkning.		Kontrollen är genomförd med försumbar anmärkning och inga ytterligare åtgärder kommer vidtas.
Till delar brister i kvalitet	Utmanar möjligheten att uppnå målen i verksamheten och resurserna används inte effektivt	9	Kontroll av rättssäkerheten i handläggning inom myndighetsutövningen, Granskning av handläggning i slumpmässigt utvalda ärenden utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handläggning och dokumentation i socialtjänsten (Sosfs 2014:5) samt kraven på handläggning utifrån förvaltningslag och socialtjänstlag.	Av 15 granskade ärenden var endast två ärenden helt utan anmärkning. De flesta anmärkningarna var av mindre allvarlig art. Dock förekom mer allvarliga brister i en av avdelningarna.		Kontrollen är genomförd med anmärkning. En vidare analys kommer göras under hösten i avdelningen med mer allvarliga brister och lämpliga åtgärder kommer vidtas.
Välfärdsbrottslighet	Att kriminella får inflytande i verksamheten	6	Registerkontroll familjehem, kontaktperson och familj, IVO-tillstånd för HVB samt stickprovskontroller ekonomiskt bistånd	Registerkontroll har gjorts för samtliga familjehem, kontaktperson och -familj. IVO-tillstånd har kontrollerats i samtliga upphandlingar utan anmärkning. I kontrollerna i handläggningen av ekonomiskt bistånd har mindre avvikelser uppdagats per augusti har dock ingen avvikelse av sådan art att brottslighet kan misstänkas uppdagats.		Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning och inga ytterligare åtgärder kommer vidtas.